

Allmänt

Skyddsombud, som är facklig förtroendeman, utses av arbetstagarorganisationen. Till skyddsombud skall utses en person med insikt i och intresse för arbetsmiljöfrågor, då dennes uppgift är att företräda arbetstagarna i arbetsmiljöfrågor och att verka för tillfredsställande arbetsmiljöförhållanden. För vidare information se AML Kap 6, Samverkan mellan arbetsgivare och arbetstagare mm.

Uppgifter

Skyddsombudet skall delta vid planering av nya eller ändrade lokaler, anordningar, arbetsprocesser, arbetsmetoder och arbetsorganisation, liksom vid planering av användning av ämnen som kan föranleda ohälsa eller olycksfall. Vidare skall skyddsombudet delta vid upprättande av handlingsplaner enligt Arbetsmiljösäkringssystemet. Arbetsgivaren skall meddela skyddsombud om förändringar av betydelse för arbetsmiljöförhållandena inom ombudets område.

I skyddsombudets löpande arbetsuppgifter ingår bland annat följande:

- Introducera nyanställd personal på avdelningen.
- Vaka inom sitt skyddsområde över skyddet mot ohälsa och olycksfall.
- Tillsammans med arbetsledningen genomföra arbetsmiljöronder.
- Delta i utredningar av inträffade olycksfall, arbetsskador och allvarliga tillbud.
- Ingå som ledamot i samrådsgrupp, skyddskommitté eller samverkanskommitté, beroende på lokal organisation.

Befogenheter

Skyddsombudet har rätt till den ledighet som fordras för uppdraget samt att ta del av handlingar och erhålla de upplysningar i övrigt som behövs för verksamheten. Det normala förfaringssättet beträffande arbetsmiljöfrågor är att skyddsombudet i första hand skall vända sig till arbetsledning och därefter, om han/hon inte får gehör, till samverkansorganisationen.

Om ett arbete innebär omedelbar och allvarlig fara för arbetstagares liv eller hälsa, eller när det vid ensamarbete är påkallat ur skyddssynpunkt, kan skyddsombudet besluta att arbetet skall avbrytas tills Arbetsmiljöverket tagit ställning i frågan. Arbetsmiljöverket skall tillkallas omedelbart efter beslut att avbryta arbetet. Rätten att avbryta arbete gäller emellertid under förutsättning att rättelse inte genast kan nås genom normalt förfaringssätt, dvs genom att ombudet vänder sig till arbetsledningen.

Befogenheten att avbryta arbete gäller även då arbetsgivaren överträder tillsynsmyndighetens förbud som vunnit laga kraft.

Huvudskyddsombud

För vissa områden, där fler än ett skyddsombud finns utsett, skall ett av ombuden utses att vara huvudskyddsombud, med uppgift att samordna skyddsombudens verksamhet. I princip finns ett huvudskyddsombud utsett för varje enhet. Huvudskyddsombudet skall hålla regelbunden kontakt med skyddsombuden inom sitt område och informera om bla. utvecklingen inom arbetsmiljöområdet. Huvudskyddsombudet skall också ingå som ledamot i lokal skyddskommitté samt handlägga arbetsmiljöfrågor av mer övergripande karaktär inom enheten.

Utbildning

Arbetsgivar- och arbetstagersidan svarar gemensamt för att skyddsombudet får erforderlig utbildning. En första introduktion till skyddsombudets uppgifter ges dock alltid av facklig organisation. Ombudet skall därefter genomgå grundkurs i arbetsmiljö, BAM (Bättre Arbetsmiljö) eller motsvarande. Utbildningen administreras av respektive enhet.

Skyddsombudsmärke

Skyddsombudsmärke skall bäras väl synligt av skyddsombud. Skyddsombudsmärke kan beställas genom förrådet.